

Hallituksen esitys eduskunnalle EU:n yleisen tuoteturvallisuusasetuksen täydentämistä koskevaksi lainsäädännöksi ja laiksi kulutuspalvelujen turvallisuudesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle EU:n yleisen tuoteturvallisuusasetuksen täydentämistä koskevaksi lainsäädännöksi ja laiksi kulutuspalvelujen turvallisuudesta (HE 213/2024 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Talousvaliokunta (TaVM 3/2025 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

kuluttajatuotteiden turvallisuudesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan kuluttajatuotteisiin.

Kuluttajatuotteilla tarkoitetaan tässä laissa tuotteita, jotka kuuluvat yleisestä tuoteturvallisuudesta, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1025/2012 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2020/1828 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/95/EY ja neuvoston direktiivin 87/357/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2023/988, jäljempänä *yleinen tuoteturvallisuusasetus*, soveltamisalaan.

Tämän lain 4, 6 ja 22 §:ää sovelletaan myös sellaisten koneista ja direktiivin 95/16/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/42/EY soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden markkinavalvontaan, jotka on tarkoitettu käytettäväksi tai joita olennaisesti määrin käytetään yksityiseen kulutukseen (*kuluttajien käyttöön tarkoitetut koneet*).

Tässä laissa säädetään myös kuluttajaturvallisuusasioiden neuvottelukunnasta.

Eduskunnan vastaus EV 25/2025 vp

2 §

Kuluttajatuotteita koskevat yleiset vaatimukset

Kuluttajatuotteita koskevista yleisistä vaatimuksista ja velvollisuudesta noudattaa niitä säädetään yleisessä tuoteturvallisuusasetuksessa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kuluttajatuotteille terveyden suojaamiseksi asetettavista vaatimuksista.

3 §

Kuluttajatuotteita koskevat kielivaatimukset

Yleisen tuoteturvallisuusasetuksen 9 artiklan 7 kohdassa ja 11 artiklan 4 kohdassa tarkoitetut tiedot on annettava suomeksi tai ruotsiksi tai niillä molemmilla noudattaen, mitä kielilain (423/2003) 34 §:ssä säädetään, jollei tietoja ole annettu yleisesti tunnetuilla ohje- ja varoitusmerkinnöillä. Yleisen tuoteturvallisuusasetuksen 19 artiklan d alakohdan tai 22 artiklan 9 kohdan d alakohdan nojalla annettavat tiedot on kuitenkin annettava suomen ja ruotsin kielellä, jollei tietoja ole annettu yleisesti tunnetuilla ohje- ja varoitusmerkinnöillä.

Edellä 1 momentissa säädettyä sovelletaan myös silloin, kun siinä tarkoitetut tiedot annetaan yleisen tuoteturvallisuusasetuksen 21 artiklassa tarkoitetulla tavalla sähköisessä muodossa.

Jollei 2 momentista muuta johdu, yleisen tuoteturvallisuusasetuksen 21 artiklassa tarkoitetut tiedot on annettava suomeksi tai ruotsiksi tai niillä molemmilla noudattaen, mitä kielilain 34 §:ssä säädetään siltä osin kuin se on tarpeen tiedon yksilöimiseksi ja ymmärtämiseksi.

4 §

Markkinavalvontaviranomaiset

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on yleisessä tuoteturvallisuusasetuksessa ja tässä laissa tarkoitettu markkinavalvontaviranomainen, jollei 3 momentista muuta johdu.

Jollei 3 momentista muuta johdu, Tulli on yleisessä tuoteturvallisuusasetuksessa ja tässä laissa tarkoitettu markkinavalvontaviranomainen, jos markkinavalvonta kohdistuu:

- 1) maahantuontiin Euroopan unionin ulkopuolelta;
- 2) vientiin Suomesta;
- 3) kuljettamiseen Suomen kautta;
- 4) kuluttajatuote-erän purkamiseen ja siihen liittyvään varastointiin toimitettaessa kuluttajatuotteita Suomeen Euroopan unionin jäsenvaltioista.

Kun viranomainen valvoo muun lainsäädännön nojalla kuluttajatuotteen turvallisuutta, se on yleisessä tuoteturvallisuusasetuksessa ja tässä laissa tarkoitettu markkinavalvontaviranomainen. Jos muun lainsäädännön nojalla tehtävä valvonta koskee vain yksittäisiä turvallisuusnäkökohtia, tässä momentissa tarkoitettu viranomainen ei kuitenkaan valvo yleisen tuoteturvallisuusasetuksen II luvun säännösten noudattamista.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto toimii markkinavalvontaviranomaisena kuluttajien käyttöön tarkoitettujen koneiden osalta.

Eduskunnan vastaus EV 25/2025 vp

Markkinavalvontaviranomaisen tehtävistä ja toimivaltuuksista säädetään tämän lain lisäksi eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetussa laissa (1137/2016), jäljempänä *markkinavalvontalaki*, ja yleisessä tuoteturvallisuusasetuksessa.

Ulkorajavalvontaviranomaisesta säädetään markkinavalvontalain 4 §:n 2 momentissa.

5 §

Markkinavalvonta

Markkinavalvontaviranomainen valvoo kuluttajatuotteiden turvallisuutta ja vaatimustenmukaisuutta sekä talouden toimijoiden ja verkkomarkkinapaikkojen tarjoajien tässä laissa ja yleisessä tuoteturvallisuusasetuksessa säädettyjen kuluttajatuotteita koskevien velvollisuuksien noudattamista.

6 §

Oikeus tehdä tarkastuksia

Markkinavalvontaviranomaisen oikeudesta tehdä tarkastuksia säädetään markkinavalvontalaissa.

Tarkastus saadaan ulottaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyihin tiloihin vain, jos tarkastus on välttämätön tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja on syytä epäillä, että on tehty rikoslain (39/1889) 44 luvun 1 §:ssä tarkoitettu terveysrikos.

7 §

Oikeus saada tietoja verkkomarkkinapaikan tarjoajalta

Markkinavalvontaviranomaisella on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä verkkomarkkinapaikan tarjoajalta valvontaa varten välttämättömät tiedot.

8 §

Verkkomarkkinapaikan tarjoajaa koskeva määräys

Markkinavalvontaviranomainen voi määrätä verkkomarkkinapaikan tarjoajan asettamassaan kohtuullisessa määräajassa täyttämään tälle yleisen tuoteturvallisuusasetuksen 22 artiklan 1—4, 6, 10 tai 12 kohdassa säädetyn velvollisuuden.

Jos vaarallisen kuluttajatuotteen tarjoamiseen viittaavaa sisältöä on verkkomarkkinapaikan tarjoajan verkkorajapinnalla eikä ole muita tehokkaita keinoja riskin poistamiseksi, markkinavalvontaviranomainen voi määrätä verkkomarkkinapaikan tarjoajan poistamaan tällaisen sisällön verkkorajapinnaltaan, estämään pääsyn siihen tai näyttämään nimenomaisen varoituksen.

Markkinavalvontaviranomainen voi antaa 1 ja 2 momentissa tarkoitetun määräyksen myös väliaikaisena. Väliaikainen määräys on voimassa, kunnes markkinavalvontaviranomainen antaa asiassa lopullisen ratkaisunsa. Markkinavalvontaviranomaisen on ratkaistava asia kiireellisesti.

Eduskunnan vastaus EV 25/2025 vp

Markkinavalvontaviranomainen voi tehostaa tämän pykälän nojalla antamaansa määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

9 §

Ilmoittaminen Euroopan komissiolle

Yleisen tuoteturvallisuusasetuksen 26 artiklan 1—3 ja 6—8 kohdassa tarkoitettujen jäsenvaltion ilmoitusten ja 26 artiklan 8 kohdassa tarkoitettujen jäsenvaltion tarkastusten tekeminen ovat markkinavalvontaviranomaisen tehtäviä.

10 §

Seuraamusmaksu valmistajan velvollisuuksien rikkomisesta

Seuraamusmaksu voidaan määrätä valmistajalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö noudattaa yleisen tuoteturvallisuusasetuksen:

1) 9 artiklan 2 kohdassa säädettyä velvollisuutta toteuttaa sisäinen riskianalyysi ja laatia tekniset asiakirjat tai 3 kohdassa säädettyä velvollisuutta varmistaa, että tekniset asiakirjat ovat ajan tasalla;

2) 9 artiklan 5 kohdassa säädettyä merkintävelvollisuutta;

3) 9 artiklan 6 kohdassa säädettyä tietojenantovelvollisuutta;

4) 9 artiklan 7 kohdassa säädettyä velvollisuutta varmistaa, että tuotteeseen liitetään selkeät ohjeet ja turvallisuustiedot;

5) 9 artiklan 8 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdassa säädettyä velvollisuutta ilmoittaa markkinoille saattamastaan vaarallisesta tuotteesta Safety Business Gateway -järjestelmän kautta niiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden markkinavalvontaviranomaisille, joissa tuote on asetettu saataville markkinoilla;

6) 20 artiklassa säädettyä velvollisuutta ilmoittaa onnettomuudesta tai ohjeistaa maahantuojaaja tai yhtä jakelijoista tekemään ilmoitus.

11 §

Seuraamusmaksu maahantuojan velvollisuuksien rikkomisesta

Seuraamusmaksu voidaan määrätä maahantuojaalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö noudattaa yleisen tuoteturvallisuusasetuksen:

1) 11 artiklan 2 kohdassa säädettyä kieltoa saattaa tuote markkinoille, jos se katsoo tai sillä on syytä uskoa hallussaan olevien tietojen perusteella, että tuote ei ole 9 artiklan 2, 5 ja 6 kohdassa säädettyjen vaatimusten mukainen;

2) 11 artiklan 2 kohdassa säädettyä velvollisuutta ilmoittaa vaarallisesta tuotteesta valmistajalle ja varmistaa, että markkinavalvontaviranomaisille ilmoitetaan asiasta Safety Business Gateway -järjestelmän kautta;

3) 11 artiklan 3 kohdassa säädettyjä merkintä- tai tietojenantovelvollisuuksia;

4) 11 artiklan 4 kohdassa säädettyä velvollisuutta varmistaa, että tuotteeseen liitetään selkeät ohjeet ja turvallisuustiedot;

Eduskunnan vastaus EV 25/2025 vp

5) 11 artiklan 5 kohdassa säädettyä velvollisuutta varmistaa, etteivät varastointi- tai kuljetusolosuhteet vaaranna tuotteen 9 artiklan 5 ja 6 kohdassa säädettyjen vaatimusten mukaisuutta;

6) 11 artiklan 8 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdassa säädettyä velvollisuutta ilmoittaa markkinoille saattamastaan vaarallisesta tuotteesta Safety Business Gateway -järjestelmän kautta niiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden markkinavalvontaviranomaisille, joissa tuote on asetettu saataville markkinoilla;

7) 20 artiklan 3 kohdassa säädettyä velvollisuutta ilmoittaa valmistajalle onnettomuudesta tai tehdä valmistajan ohjeistuksesta ilmoitus.

12 §

Seuraamusmaksu jakelijan velvollisuuksien rikkomisesta

Seuraamusmaksu voidaan määrätä jakelijalle, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta laiminlyö noudattaa yleisen tuoteturvallisuusasetuksen:

1) 12 artiklan 2 kohdassa säädettyä velvollisuutta varmistaa, että varastointi- tai kuljetusolosuhteet eivät vaaranna tuotteen 9 artiklan 5—7 kohdassa sekä 11 artiklan 3 ja 4 kohdassa säädettyjen vaatimusten mukaisuutta;

2) 12 artiklan 3 kohdassa säädettyä kieltoa asettaa tuote saataville markkinoilla, jos se katsoo tai sillä on syytä uskoa hallussaan olevien tietojen perusteella, että tuote ei ole 9 artiklan 5—7 kohdan sekä 11 artiklan 3 ja 4 kohdassa säädettyjen vaatimusten mukainen;

3) 12 artiklan 4 kohdassa säädettyä velvollisuutta varmistaa, että sen markkinoilla saataville asettamasta vaarallisesta taikka 9 artiklan 5—7 kohdassa tai 11 artiklan 3 tai 4 kohdassa säädetyn vastaisesta tuotteesta ilmoitetaan välittömästi Safety Business Gateway -järjestelmän kautta niiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden markkinavalvontaviranomaisille, joissa tuote on asetettu saataville markkinoilla, ja valmistajalle tai maahantuojaalle;

4) 20 artiklan 3 kohdassa säädettyä velvollisuutta ilmoittaa valmistajalle onnettomuudesta tai tehdä valmistajan ohjeistuksesta ilmoitus.

13 §

Seuraamusmaksu valtuutetun edustajan velvollisuuksien rikkomisesta

Seuraamusmaksu voidaan määrätä valtuutetulle edustajalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö noudattaa yleisen tuoteturvallisuusasetuksen 10 artiklan 2 kohdan b alakohdassa säädettyä velvollisuutta ilmoittaa valmistajalle, että tuote on vaarallinen, jos se katsoo tai sillä on syytä uskoa näin olevan.

Mitä 10 §:ssä säädetään valmistajasta, sovelletaan valmistajan sijasta valtuutettuun edustajaan siltä osin kuin valmistaja on kirjallisella toimeksiannolla antanut tehtävän tämän suoritettavaksi.

14 §

Seuraamusmaksu talouden toimijoiden eräiden velvollisuuksien rikkomisesta

Seuraamusmaksu voidaan määrätä talouden toimijalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö noudattaa:

Eduskunnan vastaus EV 25/2025 vp

1) yleisen tuoteturvallisuusasetuksen 16 artiklan 2 kohdassa säädettyä velvollisuutta tarkastaa säännöllisesti, että tuote on 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen teknisten asiakirjojen ja 5—7 kohdassa säädettyjen vaatimusten mukainen;

2) yleisen tuoteturvallisuusasetuksen 16 artiklan 3 kohdassa säädettyä velvollisuutta ilmoittaa tuotteessa tai sen pakkauksessa, paketissa tai mukana olevassa asiakirjassa itseään koskevat tiedot;

3) markkinavalvonnasta ja tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta sekä direktiivin 2004/42/EY ja asetusten (EY) N:o 765/2008 ja (EU) N:o 305/2011 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/1020 4 artiklan 3 kohdan c alakohdassa säädettyä velvollisuutta ilmoittaa siitä, että tuote aiheuttaa riskin, jos on syytä uskoa niin.

Lisäksi seuraamusmaksu voidaan määrätä talouden toimijalle, joka tahallaan laiminlyö noudattaa yleisen tuoteturvallisuusasetuksen:

1) 19 artiklan a—c kohdassa säädettyjä velvollisuuksia ilmoittaa tuotteen tarjouksessa selkeästi ja näkyvästi valmistajaa tai vastuuhenkilöä sekä tuotetta koskevat tiedot;

2) 19 artiklan d kohdassa säädettyä velvollisuutta ilmoittaa tuotteen tarjouksessa selkeästi ja näkyvästi varoitukset ja turvallisuustiedot.

15 §

Seuraamusmaksu verkkomarkkinapaikan tarjoajan velvollisuuksien rikkomisesta

Seuraamusmaksu voidaan määrätä verkkomarkkinapaikan tarjoajalle, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta laiminlyö noudattaa yleisen tuoteturvallisuusasetuksen:

1) 22 artiklan 12 kohdassa säädettyä velvollisuutta ilmoittaa Safety Business Gateway -järjestelmän kautta verkkorajapinnallaan tarjotuista vaarallisista tuotteista, joista se on saanut tosiasiallisen tiedon;

2) 22 artiklan 12 kohdassa säädettyä velvollisuutta ilmoittaa asianomaisille elinkeinonharjoittajille ja talouden toimijoille viipymättä onnettomuuksista tai turvallisuusongelmista saamistaan tiedoista, jos se on saanut tiedon, että nämä elinkeinonharjoittajat ovat tarjonneet kyseistä tuotetta sen rajapinnan kautta;

3) 22 artiklan 12 kohdassa säädettyä velvollisuutta ilmoittaa ilman aiheetonta viivytystä Safety Business Gateway -järjestelmän kautta sille ilmoitetuista, vakavaan riskiin tai tosiasialliseen vahinkoon kuluttajan terveydelle tai turvallisuudelle johtaneista onnettomuuksista, jotka on aiheuttanut sen verkkomarkkinapaikalla saataville asetettu tuote, ja ilmoittaa asiasta valmistajalle;

4) 22 artiklan 12 kohdassa säädettyä velvollisuutta pidättäytyä asettamasta esteitä palautusmenettelylle.

16 §

Seuraamusmaksun suuruus

Seuraamusmaksun suuruus perustuu kokonaisarviointiin, ja sitä määrittäessä otetaan huomioon:

1) rikkomuksen laatu, laajuus, vakavuus ja kesto aika;

2) rikkomuksella saavutettu hyöty, jos tämä tieto on saatavilla;

Eduskunnan vastaus EV 25/2025 vp

3) valmistajan, valtuutetun edustajan, maahantuojan, jakelijan tai verkkomarkkinapaikan tarjoajan toimet vahingon lieventämiseksi tai korjaamiseksi;

4) valmistajan, valtuutetun edustajan, maahantuojan, jakelijan tai verkkomarkkinapaikan tarjoajan mahdolliset aiemmat tämän lain säännösten noudattamiseen liittyvät rikkomukset;

5) muussa Euroopan unionin jäsenvaltiossa samasta rajat ylittävästä rikkomuksesta elinkeinonharjoittajalle määrätty seuraamus, jos tieto siitä on saatavilla.

Jos seuraamusmaksu määrätään oikeushenkilölle, seuraamusmaksu saa olla enintään yhden prosentin kyseisen rikkomuksen päättymistä edeltäneen vuoden liikevaihdosta, kuitenkin enintään 100 000 euroa. Jos tilinpäätös ei ole seuraamusmaksua määrättäessä vielä valmistunut tai liiketoiminta on vasta aloitettu eikä tilinpäätöstä ole saatavissa, liikevaihto voidaan arvioida muun saatavan selvityksen perusteella.

Luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään yhden prosentin hänen rikkomuksen päättymistä edeltäneenä vuonna toimitetun verotuksen mukaisista tuloistaan, kuitenkin enintään 10 000 euroa. Jos tuloja ei voida luotettavasti selvittää, ne voidaan arvioida muun saatavan selvityksen perusteella.

17 §

Seuraamusmaksun määrääminen

Seuraamusmaksun määrää markkinavalvontaviranomainen. Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli kaksi vuotta.

Seuraamusmaksua koskevassa asiassa ei saa seuraamusmaksun määräämiseksi luonnolliselle henkilölle käyttää hänen markkinavalvontalain 8 §:ssä säädetyn tietojenantovelvollisuuden perusteella antamia tietoja, jotka on saatu asettamalla hänelle mainitun lain 28 §:n nojalla sakon uhka velvollisuuden täyttämiseksi.

18 §

Seuraamusmaksun määräämättä jättäminen

Seuraamusmaksua ei määrätä, jos rikkomus on vähäinen tai seuraamusmaksun määräämistä on pidettävä ilmeisen kohtuuttomana.

Seuraamusmaksua ei määrätä sille, jonka samasta teosta on vireillä tai lainvoimaisesti ratkaistu seuraamusmaksun määräämistä koskeva asia.

Seuraamusmaksu voidaan jättää määräämättä, jos valmistaja, valtuutettu edustaja, maahantuojat, jakelija tai verkkomarkkinapaikan tarjoaja on ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin rikkomuksen korjaamiseksi välittömästi sen havaitsemisen jälkeen eikä rikkomus ole vakava tai toistuva.

19 §

Seuraamusmaksun suhde rikosoikeudelliseen sääntelyyn

Seuraamusmaksua ei saa määrätä sille, joka on epäiltynä samasta teosta esitutkinnassa, jonka osalta on vireillä samaa tekoa koskeva syyteharkinta tai joka on vastaajana tuomioistuimessa sa-

Eduskunnan vastaus EV 25/2025 vp

maa tekoa koskevassa rikosasiassa. Seuraamusmaksua ei saa määrätä myöskään sille, jolle on samasta teosta annettu rikosasiassa lainvoimainen tuomio.

Jos seuraamusmaksu on määrätty luonnolliselle henkilölle, samasta teosta ei saa nostaa tätä vastaan syytettä eikä antaa tälle siitä tuomiota rikosasiassa.

Rangaistus terveysrikoksesta säädetään rikoslain 44 luvun 1 §:ssä.

20 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Muutoksenhaussa uhkasakon asettamista ja maksettavaksi tuomitsemista sekä teettämisuhan asettamista ja täytäntöönpantavaksi määräämistä koskevaan päätökseen sovelletaan kuitenkin, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

Markkinavalvontaviranomaisen muu kuin seuraamusmaksun määräämistä koskeva päätös voidaan panna täytäntöön valituksesta huolimatta.

Markkinavalvontaviranomaisen 8 §:n nojalla antamaan väliaikaiseen määräykseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

21 §

Seuraamusmaksun täytäntöönpano

Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002). Seuraamusmaksu vanhene viiden vuoden kuluttua seuraamusmaksua koskevan lainvoiman saaneen ratkaisun antamispäivästä.

Seuraamusmaksu raukeaa, jos maksuvelvollinen luonnollinen henkilö kuolee.

22 §

Kuluttajien käyttöön tarkoitettuja koneita koskevat rangaistussäännökset

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta rikkoo markkinavalvontalain nojalla annettua, kuluttajien käyttöön tarkoitettua konetta koskevaa kieltoa tai määräystä, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *kuluttajaturvallisuusrikkomuksesta* sakoon.

23 §

Kuluttajaturvallisuusasioiden neuvottelukunta

Työ- ja elinkeinoministeriön yhteydessä voi toimia kuluttajaturvallisuusasioiden neuvottelukunta.

Neuvottelukunnan tehtävänä on seurata kuluttajaturvallisuuslainsäädännön soveltamista ja sen valvontaa, antaa lausuntoja sekä tehdä esityksiä ja aloitteita lainsäädännön ja sen valvonnan ke-

Eduskunnan vastaus EV 25/2025 vp

hittämiseksi samoin kuin käsitellä muita tämän lain ja kulutuspalvelujen turvallisuudesta annetun lain (/) täytäntöönpanoon sekä kuluttajatuotteiden ja kulutuspalvelujen turvallisuuden kehittämiseen liittyviä asioita. Neuvottelukunnan tulee myös suunnitella toimenpiteitä tarpeellisen yhteistyön järjestämiseksi työsuojelua, pelastustointia, poliisitointia, standardisointia, tutkimusta ja testausta sekä muita kuluttajatuotteiden ja kulutuspalvelujen turvallisuuteen liittyviä asioita käsittelevien kanssa.

Tarkempia säännöksiä kuluttajaturvallisuusasioiden neuvottelukunnasta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

24 §

Kuluttajaturvallisuusasioiden neuvottelukunnan kokoonpano

Kuluttajaturvallisuusasioiden neuvottelukuntaan kuuluu valtioneuvoston kolmeksi vuodeksi kerrallaan määräämä puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä enintään kahdeksantoista muuta jäsentä. Varapuheenjohtajalle ja muulle jäsenelle valtioneuvosto määrää henkilökohtaisen varajäsenen kullekin.

Neuvottelukunnan puheenjohtajan sekä varapuheenjohtajan ja kuuden muun jäsenen ja heidän varajäsentensä tulee olla henkilöitä, joiden ei voida katsoa edustavan toiminnanharjoittajien tai kuluttajien etuja.

Jos neuvottelukunnan jäsen tai varajäsen eroaa tai kuolee kesken toimikautensa, työ- ja elinkeinoministeriö määrää hänen tilalleen jäljellä olevaksi toimikaudeksi uuden jäsenen tai varajäsenen ottaen huomioon, mitä 2 momentissa säädetään.

25 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan kuluttajaturvallisuuslaki (920/2011) ja eräiden riskin aiheuttavien tuotteiden markkina- ja turvallisuusvalvontaan liittyvien tietojen ilmoittamisesta Euroopan komissiolle annettu laki (1197/2009).

Elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvista tarvikkeista liukenevista raskasmetalleista annettu kauppa- ja teollisuusministeriön päätös (268/1992), N-nitrosoamiinien ja N-nitrosoituvien aineiden vapautumisesta elastomeeristä tai kumista valmistetuista tuttipullon tuteista ja huvituteista annettu kauppa- ja teollisuusministeriön päätös (903/1994), koneiden turvallisuudesta annettu valtioneuvoston asetus (400/2008) ja eräiden leikkuulaitteiden markkinoille saattamisen kieltämisestä annettu valtioneuvoston asetus (683/2013) jäävät edelleen voimaan.

Tämän lain voimaan tullessa toimiva kuluttajaturvallisuusasiain neuvottelukunta toimii toimikautensa loppuun tässä laissa tarkoitettuna neuvottelukuntana.

Laki

kulutuspalvelujen turvallisuudesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan kulutuspalveluihin. *Kulutuspalvelulla* tarkoitetaan sellaista palvelua, joka on tarkoitettu käytettäväksi tai jota olennaisessa määrin käytetään yksityiseen tai siihen rinnastettavaan kulutukseen.

Tämän lain säännöksiä sovellettaessa *palveluntarjoajalla* tarkoitetaan luonnollista henkilöä taikka yksityistä tai julkista oikeushenkilöä, joka tarjoaa kulutuspalvelua.

Tämän lain säännöksiä ei sovelleta palveluntarjoajaan, joka on luonnollinen henkilö, siltä osin kuin tämä tarjoaa kulutuspalvelua muussa kuin elinkeinotoiminnassa.

Tämän lain säännöksiä ei sovelleta myöskään palveluntarjoajaan, joka on yhdistys tai muu yhteisö, siltä osin kuin tämä tarjoaa kulutuspalvelua jäsenilleen muussa kuin elinkeinotoiminnassa.

2 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Tätä lakia sovelletaan kulutuspalveluihin siltä osin kuin niiden turvallisuudesta ei muualla laissa ole säännöksiä, joissa edellytetään vähintään samaa turvallisuustasoa kuin tässä laissa.

3 §

Turvallinen kulutuspalvelu ja turvallisuuden arviointi

Turvallisena pidetään kulutuspalvelua, joka suunnitellaan ja toteutetaan tässä laissa säädettyjen vaatimusten mukaisesti ja josta ei aiheudu kulutuspalvelun käyttäjien tai sen välittömässä vaikutuspiirissä olevien terveydelle vaaraa, joka ei ole hyväksyttävissä.

Kulutuspalvelun turvallisuutta arvioitaessa kiinnitetään huomiota seuraaviin seikkoihin:

- 1) kulutuspalvelun turvallisuutta koskeva muu lainsäädäntö;
- 2) kulutuspalvelun turvallisuutta koskevat kansainväliset ja kansalliset standardit;
- 3) valvontaviranomaisen ohjeet ja suositukset;
- 4) kulutuspalvelun turvallisuutta koskevat käytäntösäännöt;
- 5) arviointihetkellä olemassa oleva tieto ja tekniikka;

Eduskunnan vastaus EV 25/2025 vp

6) kulutuspalvelun käyttäjien ja sen välittömässä vaikutuspiirissä olevien kohtuulliset odotukset.

2 luku

Palveluntarjoajan velvollisuudet

4 §

Huolellisuusvelvollisuus

Palveluntarjoajan on huolehdittava siitä, että kulutuspalvelu on turvallinen sen käyttäjille ja muille sen välittömässä vaikutuspiirissä oleville.

5 §

Tiedot kulutuspalvelusta

Palveluntarjoajalla on oltava kulutuspalvelusta sellaiset tämän lain noudattamiseksi riittävät ja oikeat tiedot, jotka ovat kohtuudella saatavissa.

6 §

Vaarojen tunnistaminen ja riskien arviointi

Palveluntarjoajan on tunnistettava kulutuspalveluun liittyvät vaaratekijät ja vaaratilanteet. Palveluntarjoajan on arvioitava niihin liittyvät riskit.

Tässä pykälässä tarkoitettujen velvollisuuksiensa täyttämiseksi palveluntarjoajan on pidettävä kirjaa, josta 1 momentissa tarkoitettut seikat käyvät ilmi.

7 §

Suunnittelu ja toteutus

Palveluntarjoajan on suunniteltava ja toteutettava kulutuspalvelu siten, että se on turvallinen. Palveluntarjoajan on tätä tarkoitusta varten ainakin:

- 1) huolehdittava palvelun suunnitteluun ja toteutukseen osallistuvan henkilöstön osaamisesta, riittävästä määrästä ja selkeästä vastuunjaosta;
- 2) käytettävä kulutuspalvelun turvalliseen toteuttamiseen soveltuvia menetelmiä, tuotteita ja ympäristöä;
- 3) varauduttava erityis-, onnettomuus- ja hätätilanteisiin;
- 4) annettava kulutuspalvelun käyttäjille ja muille sen välittömässä vaikutuspiirissä oleville selkeällä ja ymmärrettävällä tavalla heidän turvallisuutensa varmistamiseksi tarvittavat tiedot;
- 5) varmistettava kulutuspalvelun riittävä käytönaikainen valvonta; sekä
- 6) lopettaessaan kulutuspalvelun tarjoamisen poistettava siihen liittyvät vaarat.

Eduskunnan vastaus EV 25/2025 vp

Tässä pykälässä tarkoitettujen velvoitteidensa täyttämiseksi palveluntarjoajan on pidettävä kirjaa, josta 1 momentissa tarkoitettut seikat käyvät ilmi.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kulutuspalvelujen suunnittelulle ja toteutukselle asetettavista vaatimuksista terveyden suojaamiseksi.

8 §

Turvallisuuden jatkuva seuranta ja parantaminen

Palveluntarjoajan on seurattava kulutuspalvelun turvallisuutta, turvallisuuden puutteita ja kulutuspalvelusta aiheutuvia onnettomuuksia, arvioitava turvallisuustoimenpiteiden toteutumista ja vaikutusta sekä ryhdyttävä tarvittaessa korjaaviin toimenpiteisiin.

Tässä pykälässä tarkoitettujen velvoitteidensa täyttämiseksi palveluntarjoajan on pidettävä kirjaa, josta 1 momentissa tarkoitettut seikat käyvät ilmi.

9 §

Palveluntarjoajien eräiden velvollisuuksien riskiperusteinen soveltaminen

Palveluntarjoajan on täytettävä 7 ja 8 §:ssä säädetty velvollisuutensa niin, että se toteuttaa 6 §:n 1 momentissa tarkoitettujen riskien arvioinnin tulokseen nähden vähintään siltä kohtuudella vaadittavat ja riittävät toimet, kun otetaan huomioon erityisesti:

- 1) kulutuspalvelun tyyppi ja luonne;
- 2) kulutuspalvelun laajuus;
- 3) kulutuspalvelun toteuttamisen olosuhteet; ja
- 4) kulutuspalvelua käyttävien ja muiden sen välittömässä vaikutuspiirissä olevien henkilöryhmien erityispiirteet.

10 §

Onnettomuudesta ilmoittaminen valvontaviranomaiselle

Jos kulutuspalvelusta aiheutuu tai on aiheutua vakava tai 6 §:n 1 momentissa tarkoitettujen riskien arvioinnin tulokseen nähden ennakoimaton onnettomuus, palveluntarjoajan on ilmoitettava siitä viipymättä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle. Palveluntarjoajan on ilmoitettava samalla, mihin toimenpiteisiin se on ryhtynyt tapahtuneen vuoksi.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitettujen ilmoituksen sisällöstä ja muodosta.

Eduskunnan vastaus EV 25/2025 vp

3 luku

Valvonta

11 §

Valvonta

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja päätösten noudattamista.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto laatii valvontaansa koskevan valvontasuunnitelman. Suunnitelmassa on otettava huomioon riskiperusteisuus sekä valvonnan toteuttamisen eri muodot siten, että valvonta on vaikuttavuudeltaan mahdollisimman kattavaa. Valvontasuunnitelma on tarkistettava vuosittain, ja sen toteutuminen on arvioitava.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä valvontasuunnitelmasta ja sen sisällöstä.

12 §

Valvonnan ohjaus

Tämä lain säännösten noudattamista koskevan valvonnan ohjaus kuuluu työ- ja elinkeinoministeriölle.

13 §

Tarkastusoikeus

Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla on oikeus päästä alueelle, huoneistoon ja muuhun sellaiseen tilaan, jonne pääsy on tässä laissa tarkoitetun valvonnan kannalta tarpeen, tehdä siellä tarkastuksia ja ryhtyä muihin valvonnan edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tarkastus voidaan ulottaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyihin tiloihin vain, jos tarkastus on välttämätön tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja on syytä epäillä, että on tehty rikoslain (39/1889) 44 luvun 1 §:ssä tarkoitettu terveysrikos.

Tarkastuksissa on noudatettava, mitä hallintolain (434/2003) 39 §:ssä säädetään.

14 §

Onnettomuuden tutkinta

Jos Turvallisuus- ja kemikaalivirasto arvioi onnettomuuden syyn selvittämisen tai onnettomuuksien ehkäisyn kannalta tarpeelliseksi, se voi tutkia tietoonsa tulleen kulutuspalvelusta aiheutuneen onnettomuuden. Tutkimuksessa on selvitettävä tapahtumien kulku ja tapahtumaan johtaneet syyt sekä mahdollisuudet ennaltaehkäistä samankaltaisten onnettomuuksien toistuminen.

Eduskunnan vastaus EV 25/2025 vp

15 §

Näytteet ja palvelun käyttö

Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla on oikeus ottaa kulutuspalvelun yhteydessä käytettävästä tuotteesta näytteitä ja käyttää kulutuspalvelua, jos se on tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvonnan kannalta tarpeellista.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu näyte tai kulutuspalvelun käyttö on, jos palveluntarjoaja sitä vaatii, korvattava käyvän hinnan mukaan, jollei havaita, että kulutuspalvelu on tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten vastainen.

Jos kulutuspalvelu ei täytä tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä vaatimuksia, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi velvoittaa palveluntarjoajan korvaamaan kulutuspalvelun hankinnasta, testauksesta ja tutkimisesta aiheutuneet kustannukset.

16 §

Ulkopuoliset asiantuntijat

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi valvonnassa käyttää apunaan ulkopuolisia asiantuntijoita. Ulkopuolisilla asiantuntijoilla on oltava tehtävän edellyttämä asiantuntemus ja pätevyys.

Ulkopuoliseen asiantuntijaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä silloin, kun hän hoitaa tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

17 §

Oikeus saada tietoja

Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä saada valvonnan suorittamiseksi välttämättömät tiedot palveluntarjoajilta, Verohallinnolta, poliisilta, pelastusviranomaisilta, työsuojeluviranomaisilta, elintarvikkeviranomaisilta, sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaviranomaisilta, lääkevalvontaviranomaiselta, eläinsuojeluviranomaisilta, säteilyturvallisuuden valvontaviranomaiselta, liikenteen turvallisuusviranomaiselta, markkina- ja tuoteturvallisuusviranomaisilta sekä terveydenhuollon viranomaisilta.

18 §

Oikeus luovuttaa tietoja oma-aloitteisesti

Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon luovutusta koskevien rajoitusten estämättä omasta aloitteestaan luovuttaa tämän lain mukaisia tehtäviä suorittaessaan saamia tietoja:

- 1) poliisille siltä osin kuin se on välttämätöntä rikosten estämistä tai selvittämistä varten;

Eduskunnan vastaus EV 25/2025 vp

2) toimivaltaiselle viranomaiselle epäilemästään terveyden tai hengen suojaamiseksi säädetyn lain noudattamista koskevasta laiminlyönnistä tai epäkohdasta siltä osin kuin se on välttämätöntä epäilyn saattamiseksi kyseisen viranomaisen tietoon.

4 luku

Palveluntarjoajan toimintaan kohdistuvat valvonta- ja pakkokeinot

19 §

Valvontapäätös

Jos palveluntarjoaja rikkoo tai laiminlyö tässä laissa säädettyjä velvollisuuksiaan, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi velvoittaa sen korjaamaan kulutuspalvelun tai toiminnan lainvastaisuuden asettamassaan määräajassa ja määrämällään tavalla.

20 §

Kieltopäätös

Jos kulutuspalvelusta aiheutuu palvelun käyttäjälle tai sen vaikutuspiirissä olevalle hengen tai terveyden menettämisen vaara eikä vaaraa voida muilla tavoin estää, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi kieltää kulutuspalvelun tarjoamisen, kunnes hengen tai terveyden menettämisen vaaraa aiheuttava lainvastaisuus on poistettu.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi kieltopäätöksessä määrätä tavan, jolla palveluntarjoajan on poistettava lainvastaisuus.

21 §

Toiminnan keskeyttäminen

Jos on ilmeistä, että kulutuspalvelusta aiheutuu välitön hengen tai terveyden menettämisen vaara eikä sitä voida muuten estää, Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla on oikeus heti keskeyttää toiminta siltä osin kuin se on välttämätöntä vaaran torjumiseksi.

22 §

Toimenpiteen teettäminen

Jos on ilmeistä, että kulutuspalvelusta aiheutuu välitön hengen tai terveyden menettämisen vaara eikä sitä voida muuten estää, Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla on oikeus teettää vaaran poistamiseksi välttämättömät toimenpiteet palveluntarjoajan kustannuksella.

Eduskunnan vastaus EV 25/2025 vp

23 §

Määräys tiedottamisesta

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi velvoittaa palveluntarjoajan tiedottamaan määräajassa ja määrämällään tavalla antamastaan päätöksestä tai kiellosta.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi palveluntarjoajan kustannuksella tiedottaa 1 momentissa tarkoitetuista asioista, jos palveluntarjoaja ei ole noudattanut viranomaisen antamaa määräystä tai jos kiireellisyys vuoksi tällaiseen tiedottamiseen on painavia syitä.

24 §

Uhkasakko sekä teettämis- ja keskeyttämisuhka

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi määrätä 17 §:ssä tarkoitetun palveluntarjoajan tietojenanto- ja velvollisuuden tehosteeksi uhkasakon sekä 19 ja 20 §:ssä ja 23 §:n 1 momentissa tarkoitetussa päätöksessä asetetun velvollisuuden tehosteeksi uhkasakon taikka teettämis- tai keskeyttämisuhan.

5 luku

Seuraamukset

25 §

Seuraamusmaksu

Seuraamusmaksu voidaan määrätä palveluntarjoajalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö noudattaa:

- 1) 6 §:n 1 ja 2 momentissa säädettyä velvollisuuttaan tunnistaa kulutuspalveluun liittyvät vaarat ja arvioida niihin liittyvät riskit;
- 2) 10 §:ssä säädettyä velvollisuuttaan tehdä valvontaviranomaiselle mainitussa säännöksessä tarkoitettu ilmoitus.

26 §

Seuraamusmaksun suuruus

Seuraamusmaksun suuruus perustuu kokonaisarviointiin, ja sitä määrittäessä otetaan huomioon:

- 1) rikkomuksen laatu, laajuus, vakavuus ja kestoaika;
- 2) rikkomuksella saavutettu hyöty, jos tämä tieto on saatavilla;
- 3) palveluntarjoajan toimet rikkomuksen korjaamiseksi;
- 4) palveluntarjoajan mahdolliset aiemmat tämän lain säännösten noudattamiseen liittyvät rikkomukset;

Eduskunnan vastaus EV 25/2025 vp

5) mahdolliset muut kuin 1—4 kohdassa tarkoitetut tapaukseen vaikuttaneet tekijät.

Jos seuraamusmaksu määrätään oikeushenkilölle, seuraamusmaksu saa olla enintään yhden prosentin kyseisen rikkomuksen päättymistä edeltäneen vuoden liikevaihdosta tai vastaavasta tuotosta, kuitenkin enintään 100 000 euroa. Jos tilinpäätös ei ole seuraamusmaksua määrättäessä vielä valmistunut tai jos toiminta on vasta aloitettu eikä tilinpäätöstä ole saatavissa, liikevaihto tai vastaava tuotto voidaan arvioida muun saatavan selvityksen perusteella.

Luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään yhden prosentin hänen rikkomuksen päättymistä edeltäneenä vuonna toimitetun verotuksen mukaisista tuloistaan, kuitenkin enintään 10 000 euroa. Jos tuloja ei voida luotettavasti selvittää, ne voidaan arvioida muun saatavan selvityksen perusteella.

27 §

Seuraamusmaksun määrääminen

Seuraamusmaksun määrää Turvallisuus- ja kemikaalivirasto. Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli kaksi vuotta.

Seuraamusmaksua koskevassa asiassa ei saa seuraamusmaksun määräämiseksi luonnolliselle henkilölle käyttää hänen 17 §:ssä säädetyn tietojenantovelvollisuuden perusteella antamia tietoja, jotka on saatu asettamalla hänelle 24 §:n nojalla sakon uhka tietojenantovelvollisuuden täyttämiseksi.

28 §

Seuraamusmaksun määräämättä jättäminen

Seuraamusmaksua ei määrätä, jos rikkomus on vähäinen tai seuraamusmaksun määräämistä on pidettävä ilmeisen kohtuuttomana.

Seuraamusmaksua ei määrätä sille, jonka samasta teosta on vireillä tai lainvoimaisesti ratkaistu seuraamusmaksun määräämistä koskeva asia.

Seuraamusmaksu voidaan jättää määräämättä, jos palveluntarjoaja on ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin rikkomuksen korjaamiseksi välittömästi sen havaitsemisen jälkeen eikä rikkomus ole vakava tai toistuva.

Seuraamusmaksu voidaan jättää määräämättä myös sillä perusteella, että rikkomus on tullut valvontaviranomaisen tietoon 10 §:ssä tarkoitetulla ilmoituksella edellyttäen, että ilmoitus tehdään mainitussa säännöksessä tarkoitetulla tavalla välittömästi ja se täyttää mainitun säännöksen mukaiset vaatimukset eikä rikkomus ole vakava tai toistuva.

29 §

Seuraamusmaksun suhde rikosoikeudelliseen sääntelyyn

Seuraamusmaksua ei saa määrätä sille, joka on epäiltynä samasta teosta esitutkinnassa, jonka osalta on vireillä samaa tekoa koskeva syyteharkinta tai joka on vastaajana tuomioistuimessa sa-

Eduskunnan vastaus EV 25/2025 vp

maa tekoa koskevassa rikosasiassa. Seuraamusmaksua ei saa määrätä myöskään sille, jolle on samasta teosta annettu rikosasiassa lainvoimainen tuomio.

Jos seuraamusmaksu on määrätty luonnolliselle henkilölle, samasta teosta ei saa nostaa tätä vastaan syytettä eikä antaa tälle siitä tuomiota rikosasiassa.

Rangaistus terveysrikoksesta säädetään rikoslain 44 luvun 1 §:ssä.

30 §

Seuraamusmaksun täytäntöönpano

Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002). Seuraamusmaksu vanhene viiden vuoden kuluttua seuraamusmaksua koskevan lainvoiman saaneen ratkaisun antamispäivästä.

Seuraamusmaksu raukeaa, kun maksuvelvollinen luonnollinen henkilö kuolee.

6 luku

Erinäiset säännökset

31 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

32 §

Täytäntöönpano

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston 19—22 §:n tai 23 §:n 1 momentin nojalla tekemää päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

33 §

Voimaantulosäännökset

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain 6 §:n 2 momenttia, 7 §:n 2 momenttia ja 8 §:n 2 momenttia aletaan soveltaa kuuden kuukauden kuluttua tämän lain voimaantulosta sellaisiin palveluntarjoajiin, joiden ei tämän lain tullessa voimaan ole tullut laatia kuluttajaturvallisuuslain (920/2011) 7 §:ssä tarkoitettua turvallisuusasiakirjaa.

Laki

eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain (1137/2016) 1 §:n 1 ja 3 momentti, 7 §, 8 §:n 1 momentti sekä 19 ja 27 §, sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 1 momentti laissa 192/2024 ja 3 momentti laissa 993/2020, 7 § ja 8 §:n 1 momentti laissa 248/2022 sekä 27 § osaksi laissa 248/2022, ja

lisätään lakiin siitä lailla 266/2022 kumotun 4 d §:n tilalle uusi 4 d §, 19 a ja 19 b § sekä 22 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 248/2022, uusi 6 momentti seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan seuraavien lakien soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden markkinavalvontaan, jollei mainituissa laeissa toisin säädetä:

- 1) hissiturvallisuuslaki (1134/2016);
- 2) mittauslaitelaki (707/2011);
- 3) pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annettu laki (180/2015);
- 4) räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitettujen laitteiden ja suojausjärjestelmien vaatimustenmukaisuudesta annettu laki (1139/2016);
- 5) painelaitelaki (1144/2016);
- 6) sähköturvallisuuslaki (1135/2016);
- 7) räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta annettu laki (1140/2016);
- 8) kuluttajien käyttöön tarkoitetuista henkilönsuojaimista annettu laki (218/2018);
- 9) kaasulaitelaki (502/2018);
- 10) säteilylaki (859/2018);
- 11) ilmailulaki (864/2014);
- 12) aerosolien vaatimustenmukaisuudesta annettu laki (794/2020);
- 13) ajoneuvolaki (82/2021);
- 14) jätelaki (646/2011);
- 15) ympäristönsuojelulaki (527/2014);
- 16) EU-ympäristömerkistä annettu laki (832/2014);
- 17) huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annettu laki (1712/2015);
- 18) sähköisen viestinnän palveluista annettu laki (917/2014);
- 19) laivavarustelaki (1503/2011);
- 20) tuotteiden ekologiselle suunnittelulle ja energiamerkinnälle asetettavista vaatimuksista annettu laki (1005/2008);
- 21) vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta sähkö- ja elektroniikkalaitteissa annettu laki (387/2013);
- 22) kemikaalilaki (599/2013);
- 23) kosmeettisista valmisteista annettu laki (492/2013);
- 24) tupakkalaki (549/2016);
- 25) jalkineiden ja tekstiilituotteiden vaatimustenmukaisuudesta annettu laki (265/2022);

Eduskunnan vastaus EV 25/2025 vp

- 26) lannoitelaki (711/2022);
- 27) terveydensuojelulaki (763/1994);
- 28) eräiden tuotteiden esteettömyysvaatimuksista annettu laki (102/2023);
- 29) lelujen turvallisuudesta annettu laki (1154/2011);
- 30) vaarallisten aineiden kuljetuksesta annettu laki (541/2023);
- 31) eräistä paloturvallisuuslaitteista annettu laki (191/2024);
- 32) kuluttajatuotteiden turvallisuudesta annettu laki (/).

Tässä laissa säädetään myös markkina- ja valvonta-asetuksen 10 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua yhteispisteestä, toisessa jäsenvaltiossa laillisesti kaupan pidettyjen tavaroiden vastavuoroisesta tunnustamisesta ja asetuksen (EY) N:o 764/2008 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/515, jäljempänä *vastavuoroisen tunnustamisen asetus*, 9 artiklassa tarkoitettua tuoteyhteispisteestä sekä yleisestä tuoteturvallisuudesta, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1025/2012 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2020/1828 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/95/EY ja neuvoston direktiivin 87/357/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2023/988, jäljempänä *yleinen tuoteturvallisuusasetus*, 25 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua keskitetystä kansallisesta yhteispisteestä.

4 d §

Keskitetty kansallinen yhteispiste

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto toimii yleisen tuoteturvallisuusasetuksen 25 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna keskitettynä kansallisena yhteispisteenä.

Keskitetyn kansallisen yhteispisteen tehtävistä säädetään yleisen tuoteturvallisuusasetuksen 25 artiklan 2 kohdassa.

7 §

Valvontasuunnitelma

Markkina- ja valvontaviranomaisen, lukuun ottamatta kuntaa, on laadittava 1 §:n 1 momentissa mainittujen lakien soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden markkina- ja valvonnasta valvontasuunnitelma, jossa on otettava huomioon, mitä markkina- ja valvonta-asetuksen 13 artiklassa ja yleisen tuoteturvallisuusasetuksen 23 artiklassa säädetään.

8 §

Viranomaisen oikeus saada tietoja talouden toimijalta

Markkina- ja valvontaviranomaisella ja Tullilla on oikeus saada salassapitosäynnösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä valvontaa varten välttämättömät tiedot talouden

Eduskunnan vastaus EV 25/2025 vp

toimijalta. Näihin tietoihin voivat kuulua myös markkinavalvonta-asetuksen 14 artiklan 4 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettut tiedot.

19 §

Palautusmääräys

Markkinavalvontaviranomainen voi määrätä talouden toimijan ottamaan markkinoilta ja loppukäyttäjältä takaisin tuotteen, joka aiheuttaa riskin ihmisten terveydelle, turvallisuudelle, ympäristölle, omaisuudelle tai muulle 1 §:n 1 momentissa mainituissa laeissa tarkoitettulle yleiselle edulle, jos 17 §:ssä tarkoitettu määräys tai 18 §:ssä tarkoitettu kielto tai määräys ei ole riittävä.

Jos 17 §:ssä tarkoitettu määräys tai 18 §:ssä tarkoitettu kielto tai määräys ei ole riittävä ja jos vaatimustenvastaisuus määräyksestä tai kiellosta huolimatta jatkuu, 1 momentissa tarkoitettu määräys voidaan antaa myös, jos tuotetta koskevat asiakirjat tai tiedot eivät ole vaatimusten mukaiset tai niitä ei pyynnöstä toimiteta markkinavalvontaviranomaiselle ja puutteet ovat olennaisia.

19 a §

Kuluttajatuotteita koskeva palautusmenettely

Kuluttajatuotteita koskevasta palautusmenettelystä säädetään yleisen tuoteturvallisuusasetuksen 36 ja 37 artiklassa.

19 b §

Muita kuin kuluttajatuotteita koskeva palautusmenettely

Markkinavalvontaviranomainen voi muuta kuin kuluttajatuotetta koskevassa palautusmenettelyssä 19 §:ssä tarkoitetun määräyksen johdosta määrätä talouden toimijan ottamaan tuotteen markkinoilta ja loppukäyttäjältä ja antamaan sen tilalle vastaavan tai samankaltaisen vaatimustenmukaisen tuotteen taikka purkamaan kaupan.

Jos 19 §:n 1 momentissa tarkoitetun riskin torjumiseksi katsotaan riittäväksi, markkinavalvontaviranomainen voi loppukäyttäjän hallussa olevan tuotteen takaisin ottamisen sijasta määrätä talouden toimijan korjaamaan tai korjauttamaan tuotteen siten, että sen rakenteessa tai koostumuksessa olevasta viasta tai puutteesta taikka siitä annetuista totuudenvastaisista, harhaanjohtavista tai puutteellisista tiedoista aiheutuva riski poistuu.

22 a §

Verkkorajapintaan ja verkkotunnukseen liittyvät toimivaltuudet

Verkkomarkkinapaikan tarjoajaa koskevasta määräyksestä säädetään lisäksi kuluttajatuotteiden turvallisuudesta annetussa laissa.

Eduskunnan vastaus EV 25/2025 vp

27 §

Suojalausekeilmoitus

Jos tuotetta koskevassa Euroopan unionin yhdenmukaistamislainsäädännössä säädetään suojalausekemenettelystä tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvistä yhteisistä puitteista ja päätöksen 93/465/ETY kumoamisesta tehdyn Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 768/2008/EY mukaisten viitesäännösten mukaisesti, markkina- ja valvontaviranomaisen on viipymättä ilmoitettava 16—19 sekä 19 a ja 19 b §:n nojalla tekemästään päätöksestä Euroopan komissiolle ja muille Euroopan unionin jäsenvaltioille ja Euroopan talousalueeseen kuuluville valtioille, jos markkina- ja valvontaviranomainen katsoo, että tuotteen vaatimustenvastaisuus ei rajoitu vain Suomen alueelle. Kansallisiin toimenpiteisiin sovelletaan muutoin, mitä suojalauseke- ja suojamenettelystä säädetään Euroopan unionin lainsäädännössä, jolla yhdenmukaistetaan tuotteiden kaupan pitämisen ehtoja.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

terveydensuojelulain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan terveydensuojelulain (763/1994) 3 §, sellaisena kuin se on laissa 801/2023, seuraavasti:

3 §

Suhde eräisiin säädöksiin

Terveydensuojelusta säädetään lisäksi ympäristönsuojelulaissa (527/2014), vesihuoltolaissa (119/2001), säteilylaissa (859/2018), terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetussa laissa (322/1987), työturvallisuuslaissa (738/2002), vesilaissa (587/2011), jätelaissa (646/2011), rakentamislaisissa (751/2023), ulkoilulaissa (606/1973), eräistä naapurussuhteista annetussa laissa (26/1920), elintarvikelaissa (297/2021), kulutuspalvelujen turvallisuudesta annetussa laissa (/) sekä eläinlääkintähuoltolaissa (765/2009).

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

ympäristönsuojelulain 19 ja 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ympäristönsuojelulain (527/2014) 19 §:n 3 momentti ja 24 §:n 2 momentti, sellaisena kuin ne ovat, 19 §:n 3 momentti laissa 1166/2018 ja 24 §:n 2 momentti laissa 916/2021, seuraavasti:

19 §

Kemikaalien käyttöä koskevat erityiset velvollisuudet

Kemikaalien käsittelystä ja varastoinnista säädetään lisäksi vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetussa laissa.

24 §

Muut valvontaviranomaiset

Eräiden teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (1016/2004) 4 §:n 2 momentin ja 5 §:n 2 momentin nojalla annettujen ja kuluttajatuotteiden turvallisuudesta annetun lain (/) 25 §:llä voimaan jätettyjen koneiden turvallisuutta koskevien säännösten noudattamista valvovat viranomaiset valvovat kukin toimialallaan 217 §:n 2 momentissa tarkoitetun valtioneuvoston asetuksen noudattamista. Kunnan terveydensuojeluviranomaiset ja elintarvikevalvontaviranomaiset valvovat kukin toimialallaan 17 luvun säännösten nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen noudattamista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

kuluttajansuojalain 5 luvun 16 a §:n ja 9 luvun 16 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuluttajansuojalain (38/1978) 5 luvun 16 a §:n 2 momentin 2 kohta ja 9 luvun 16 §:n 2 momentin 2 kohta, sellaisina kuin ne ovat, 5 luvun 16 a §:n 2 momentin 2 kohta laissa 1242/2021 ja 9 luvun 16 §:n 2 momentin 2 kohta laissa 16/1994, seuraavasti:

5 luku

Tavarankauppa

16 a §

Virheilmoitus

Ostaja saa 1 momentissa säädetyn estämättä vedota tavarán virheeseen, jos:

2) virhe perustuu siihen, että tavara ei ominaisuuksiltaan vastaa terveyden tai omaisuuden suojelemiseksi annetuissa säännöksissä tai määräyksissä asetettuja vaatimuksia; tai

9 luku

Taloelementtien kauppa ja rakennusurakka

16 §

Virheilmoitus

Tilaaaja saa 1 momentin estämättä vedota virheeseen, jos:

2) virhe perustuu siihen, että suoritus ei ominaisuuksiltaan vastaa terveyden tai omaisuuden suojelemiseksi annetuissa säännöksissä tai määräyksissä asetettuja vaatimuksia; tai

Tämä laki tulee voimaan _____
päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

kosmeettisista valmisteista annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kosmeettisista valmisteista annetun lain (492/2013) 2 §:n 3 momentti seuraavasti:

2 §

Suhde muihin säädöksiin

Kulutuspalvelujen turvallisuudesta säädetään kulutuspalvelujen turvallisuudesta annetussa laissa (/).

Tämä laki tulee voimaan _____
päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

tupakkalain 74 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan tupakkalain (549/2016) 74 §:n 1 momentin 4 kohta ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 283/2022, seuraavasti:

74 §

Yleiset tupakointikiellot

Tupakoida ei saa:

4) yleisillä leikkikentillä tai niihin kooltaan, toiminnoiltaan ja käyttöasteeltaan rinnastuvilla muilla leikkikentillä tai -paikoilla;

Savutonta tupakkatuotetta ei saa käyttää päiväkotien taikka esi- tai perusopetusta, ammatillista koulutusta tai lukio-opetusta antavien oppilaitosten sisä- tai ulkotiloissa eikä 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetuilla leikkikentillä tai -paikoilla.

Eduskunnan vastaus EV 25/2025 vp

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

metsästyslain 34 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan metsästyslain (615/1993) 34 a §:n 3 ja 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 504/2017, seuraavasti:

34 a §

Ravintohoukutin

Edellä 1 momentin nojalla säädettävä kielto ei koske yritystä, jonka kaupparekisteriin ilmoitetun toiminnan laatu tai toimiala on luontokuvaus- ja katselutoiminta. Tällaiseen yritykseen sovelletaan, mitä kulutuspalvelujen turvallisuudesta annetussa laissa (/) säädetään.

Edellä 3 momentissa tarkoitetun ravintohoukuttimen sijaintipaikassa on oltava tiedot ravintohoukuttimen ylläpitäjästä yhteystietoineen. Ravintohoukuttimesta on tehtävä ilmoitus paikkatietoineen Suomen riistakeskukselle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

kemikaalilain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kemikaalilain (599/2013) 5 §:n 1 momentin 15 kohta ja 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 5 §:n 1 momentin 15 kohta laissa 711/2020, ja
lisätään 5 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 554/2014, 711/2020 ja 547/2023, uusi 16 kohta seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 25/2025 vp

5 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Kemikaaleista terveydelle ja ympäristölle aiheutuvien sekä kemikaalien fysikaalisten vaarojen ja haittojen ehkäisemisestä ja torjumisesta säädetään lisäksi seuraavissa laeissa:

15) tupakkalaki (549/2016);

16) kulutuspalvelujen turvallisuudesta annettu laki (/).

Kuluttajatuotteiden turvallisuudesta säädetään yleisestä tuoteturvallisuudesta, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1025/2012 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2020/1828 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/95/EY ja neuvoston direktiivin 87/357/ETY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2023/988 sekä kuluttajatuotteiden turvallisuudesta annetussa laissa (/).

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

hissiturvallisuuslain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan hissiturvallisuuslain (1134/2016) 5 §:n 8 momentti, sellaisena kuin se on laissa 251/2022, seuraavasti:

5 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Kevythissien, liukuportaiden, liukukäytävien ja nosto-ovien markkinoille saattamisesta säädetään eräiden teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta annetussa laissa (1016/2004) ja kuluttajatuotteiden turvallisuudesta annetussa laissa (/).

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

rikoslain 44 luvun 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain (39/1889) 44 luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohta ja 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 217/2018, seuraavasti:

44 luku

Terveyttä ja turvallisuutta vaarantavista rikoksista

1 §

Terveysrikos

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

2) yleisestä tuoteturvallisuudesta, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1025/2012 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2020/1828 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/95/EY ja neuvoston direktiivin 87/357/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2023/988

a) 9 artiklan 1 kohdassa säädetyn valmistajan velvollisuuden varmistaa tuotteensa markkinoille saattaessaan, että tuote on suunniteltu ja valmistettu turvalliseksi,

b) 11 artiklan 2 kohdassa säädetyn maahantuoja koskevan kiellon saattaa tuote markkinoille, kun se katsoo tai sillä on syytä uskoa, että tuote ei ole turvallinen,

c) 11 artiklan 5 kohdassa säädetyn maahantuojan velvollisuuden varmistaa, etteivät varastointi- tai kuljetusolosuhteet vaaranna tuotteen turvallisuutta sinä aikana, jona tuote on sen vastuulla,

d) 12 artiklan 2 kohdassa säädetyn jakelijan velvollisuuden varmistaa, etteivät varastointi- tai kuljetusolosuhteet vaaranna tuotteen turvallisuutta sinä aikana, jona tuote on sen vastuulla, tai

e) 12 artiklan 3 kohdassa säädetyn jakelijaa koskevan kiellon asettaa tuote saataville markkinoilla, kun se katsoo tai sillä on syytä uskoa, että tuote ei ole turvallinen,

taikka niiden nojalla annetun säännöksen tai yleisen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen vastaisesti valmistaa, käsittelee, tuo tai tahallaan yrittää tuoda maahan, pitää hallussaan, varastoi, kuljettaa, pitää myynnissä, välittää tai luovuttaa tavaraa tai ainetta, valmistetta tai esinettä siten, että teko on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen hengelle tai terveydelle, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *terveysrikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *terveysrikoksesta* on tuomittava myös se, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta kulutuspalvelujen turvallisuudesta annetun lain (/) 7 §:n 1 momentin taikka 3 momentin nojalla annetun säännöksen vastaisesti tarjoaa kulutuspalvelua siten, että teko on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen hengelle tai terveydelle.

Eduskunnan vastaus EV 25/2025 vp

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

eräistä paloturvallisuuslaitteista annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräistä paloturvallisuuslaitteista annetun lain (191/2024) 2 §:n 5 momentti seuraavasti:

2 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Kuluttajatuotteiden turvallisuudesta säädetään lisäksi yleisestä tuoteturvallisuudesta, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1025/2012 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2020/1828 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/95/EY ja neuvoston direktiivin 87/357/ETY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2023/988 sekä kuluttajatuotteiden turvallisuudesta annetussa laissa (/). Kulutuspalvelujen turvallisuudesta säädetään lisäksi kulutuspalvelujen turvallisuudesta annetussa laissa (/).

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 1 §:n 2 momentin 34 kohta, sellaisena kuin se on laissa / , ja
lisätään 1 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 1183/2023, 23/2024, 36/2024, 545/2024, 651/2024, 845/2024, 952/2024, 1122/2024 ja / , uusi 35 ja 36 kohta seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 25/2025 vp

1 §

Lain soveltamisala

Siten kuin tässä laissa säädetään, pannaan täytäntöön myös:

- 34) kyberturvallisuuslain (/) 35 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;
- 35) kuluttajatuotteiden turvallisuudesta annetun lain (/) 10—15 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;
- 36) kulutuspalvelujen turvallisuudesta annetun lain (/) 25 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 25.3.2025

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri